

NIEUWS BRIEF

jaargang 22 # 52 (mei 2018)

Column van de voorzitter

De Witte Molen

Bij het decembernummer van 'Molens', het blad van de vereniging 'De Hollandsche Molen' (Nr 127, december 2017), zaten drie fraaie kleurenposters op A3-formaat gevoegd.

Één van die drie viel me onmiddellijk op: die met het onderschrift 'De Witte Molen in Glimmen'.

Die molen, een poldermolen met een wit geschilderd lijf, was in ons gezin een bekend herkenningspunt. Als we met de auto vanuit Hengelo(O) of -later- vanuit

Capelle aan de IJssel naar mijn ouders of schoonouders in Haren (Gn) gingen, was het voor de kinderen duidelijk: als we de witte molen zien, dan zijn we er bijna. De witte molen was en is namelijk enige kilometers vóór Haren ter hoogte van Glimmen aan de Westzijde vanaf de A28 te zien.

In de periode van Kerst en Oud- en Nieuw had ik de poster met De Witte Molen thuis in de kamer op tafel

Inhoud

<i>Column van de voorzitter</i>	1
<i>Artikel over UNESCO</i>	2
<i>Molens en de schilderkunst</i>	2
<i>Nationale Molendag 2018</i>	3
<i>Olieverf en lijnolie</i>	3
<i>Algemene Ledenvergadering</i>	4
<i>Colofon</i>	4

liggen. En het was leuk te merken dat mijn inmiddels ruimschoots volwassen kinderen de molen onmiddellijk herkenden, toen ze bij mij op bezoek kwamen. Ze haalden ook meteen allerlei herinneringen op aan de opa's

en oma's en aan bijzondere gebeurtenissen uit die periode. Interessant is daarbij hoe de herinneringen van het ene kind soms geweldig verschillen van die van het andere kind.

Zelf heb ik de Witte Molen de laatste tijd weer vaak gezien. Mijn zoon is de afgelopen maanden binnen Groningen verhuisd en ik heb samen met hem veel geklust. Omdat er allerlei materiaal en gereedschap van Zwolle naar Groningen mee

moest, ben ik er met de auto heel wat keren -in de verte- langs gereden.

De Witte Molen, een soort familiebaken dus.

UNESCO zet ambacht van de molenaar op de Lijst Immaterieel Erfgoed

Het Nederlandse molenaarsambacht is ingeschreven op de Representatieve Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid.

Ingrid van Engelshoven, minister van cultuur, is trots: "Het is fantastisch dat voor het eerst Nederlands immaterieel erfgoed is opgenomen op deze lijst. Het molenaarschap is een prachtig ambacht dat door en door verweven is met Nederland."

Inspanningen

Door de inspanningen van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, Vereniging De Hollandsche Molen, Het Ambachtelijk Koren-molenaarsgilde en het Gild Fryske Mounders is het gelukt om het molenaarschap op te nemen op de Representatieve Lijst. In Zuid-Korea kreeg het Nederlandse nominatiedossier het stempel 'voorbeeldig'.

Behoud voor de toekomst

Sinds de negentiende eeuw zijn veel molens tot stilstand gekomen. Met het stilzetten van de molens ging ook de kennis van het werken met molens verloren. Het ambacht van de molenaar dreigde uit te sterven. Tegenwoordig laten vijftig beroepsmolenaars en honderden vrijwillige molenaars de wind- en watermolens in Nederland weer draaien.

Er is een opleiding voor vrijwillig molenaar opgezet. Ook zetten de vrijwilligers zich in om kennis over het ambacht van molenaar te delen met het grote publiek, zoals door de organisatie van de Nationale Molendag.

Molens in de schilderkunst

In het museum van Dordrecht, mijn vorige woonplaats, is een tentoonstelling over Johan Barthold Jongkind en zijn vrienden. Jongkind was een schilder uit de negentiende eeuw die veel betekend heeft voor het 'impressionisme'. Hij wordt wel de vader van het impressionisme genoemd. Hij is in Frankrijk bekender dan in Nederland, maar hij heeft dan ook heel lang in Frankrijk gewoond.

Hij kwam daar terecht als leerling van een Franse schilder, met een beurs van de koning van Nederland. Aanvankelijk schilderde hij tamelijk conventioneel maar later veranderde zijn schildertrant. Dat had invloed op schilders die nu een grote naam hebben zoals Boudin en Monet en vele anderen.

Jongkind kon heel slecht met geld (en met drank) omgaan en maakte veel schulden. Op een gegeven moment vluchtte hij zelfs voor zijn schuldeisers en hij kwam voor een tijd weer terug naar Nederland. Er waren veel vrienden uit Frankrijk, die hem in zijn

ballingschap opzochten en die dan verrast waren door het Nederlandse landschap en met name door de molens. Een andere reden dat Franse schilders naar Nederland kwamen, was de oorlog. De oorlog van 1870 tussen Duitsland en Frankrijk. Schilders van een bepaalde leeftijd weken uit naar Engeland of Nederland om te voorkomen dat ze opgeroepen

werden voor militaire dienst. Zo heeft de schilder Claude Monet een poosje in de Zaanstreek gezeten en heeft daar heel wat molens vereeuwigd. Het zijn wel impressionistische schilderijen en dus gaat het meer om het idee dan om een precieze weergave, maar toch! Zo kun je in een Frans museum zomaar oog

in oog komen te staan met een molen uit Zaandam of Overschie, om maar wat te noemen. De tentoonstelling duurt nog tot 27 mei. (En Dordt is een mooie stad, vraag het maar aan de impressionisten.)

Han Horsman

NATIONALE MOLENDAG ONTMOET DE MOLENAAR!

Op zaterdag 12 mei 2018 wordt de 46ste Nationale Molendag gehouden. Ruim 900 molens door het hele land zullen draaien en/of malen waarvan het merendeel ook de deuren voor je open zet. Bezoek Oliemolen De Passiebloem en ontmoet de molenaar!

De molen beleef je pas echt als je binnen bent!

Je kent de molen vast van één van jouw dagelijkse routes naar school, werk of familie en vrienden. De molens zijn beeldbepalend voor Nederland. Maar deze monumenten beleef je pas echt, wanneer je binnen bent. Aangedreven door wind en water, voel je de molens trillen, kloppen en bonken. Kom tijdens de Nationale Molendag naar Oliemolen De Passiebloem en ervaar hoe onze molenaars lijnzaad verwerken tot lijnolie. De molenbakkers bakken tegen een kleine vergoeding de lekkerste pannenkoeken van ambachtelijk meel gemalen door Bökkers Mühle uit Olst.

Wij zijn van 10.00 tot 16.00 uur geopend. De rondleidingen, koffie, thee en limonade zijn uiteraard gratis.

Gratis Molen Ontdekboekje voor de jongsten.

Voor de allerkleinsten ligt op elke opengestelde molen een gratis Molen Doe/Ontdekboekje klaar. Dit boekje staat vol met leuke raadseltjes, puzzeltjes en andere leuke opdrachten waarmee zij niet alleen de verschillende molentypen leren ontdekken, maar ook van alles leren over het werk van de molenaar.

Wij zien u graag op 12 mei!

Olieverf en lijnolie

Vaak vragen bezoekers aan de molen waar de lijnolie voor gebruikt wordt. Naast het rijtje toepassingen dat we ook in het winkeltje vermelden, vertel ik dan altijd dat de lijnolie vroeger werd gebruikt voor de productie van zeep en van verf. Lijnolieverf. Er zijn maar weinig mensen die daar van weten. Waarschijnlijk weten mensen wel dat kunstschilders wel lijnolieverf gebruiken maar dat is maar een zeer beperkt afzetgebied. Verf wordt dezer dagen gemaakt van producten uit de chemische industrie.

Maar er is weer beweging in de verfwereld. Er is een fabriekje dat weer lijnolieverf maakt: de firma RIGO in IJmuiden. Lijnolieverf is wat lastiger in het gebruik omdat het een langere droogtijd heeft. Aan de andere kant is deze verf veel elastischer en kan dus meebewegen met het hout dat altijd 'werkt'. De verfmakers zeggen dat het ook beter is om houtrot te voorkomen en dat kun je je wel voorstellen. Als er in de verf scheurtjes komen kan er water onder de verf komen en dat kan problemen geven. Er is nog een motief om lijnolieverf te promoten en dat is duurzaamheid. Bij lijnolieverf worden geen, of in ieder geval minder, chemische stoffen gebruikt. Het is een natuurproduct en dat past in de huidige trend van duurzaamheid.

Op dat thema voortbordurend vroegen de initiatiefnemers zich af waar het vlas eigenlijk vandaan kwam. Veel komt uit Rusland. Ver weg dus en dat kost weer energie voor het transport. Dus zochten ze naar akkerbouwers in Nederland. Die vonden ze in de Haarlemmermeerpolder en met name in de buurt van Schiphol. Vlas schijnt geen vogels aan te trekken en dus is er sprake van een win-win situatie.

De olie voor de verf wordt geslagen op twee van onze zustermolens: de 'Bonte Hen' en de 'Zoeker'. Deze molens zijn onderdeel van de 'Zaanse Schans' en draaien dus elke dag.

Soms betekent vooruitgang dat je even terugkijkt in het verleden. Zo zijn de moderne windmolens ook de terugkeer naar een eeuwenoude bron van energie: de wind.

Oude tijden herleven!

AANKONDIGING:

De Algemene Ledenvergadering van de
Vereniging Vrienden van Oliemolen De Passiebloem
is gepland op zaterdag 7 juli 2018 om 16 uur in de molen

MOLENRIJMEN

Wij brave Molenaars,
Wij passen op de Wind,
Wij vrezen geen gevaren,
Zoo zijn wij al gezind;
Zodra het begint te waaijen,
Doen wij de zeilen aan,
De Molen gaat aan 't draaijen,
Dan breken wij het graan.
Wij passen op het ligten,
En hangen aan het steen,
Zodra wij moeten zwigten,
Gaan wij naar buiten treen
En dan de Molen vangen
Zo dat hij stil blijft staan,
De zeilen wat verhangen,
Het zwigten is gedaan (enz.)

Anno 1813 (Eigen Volk, 3e jrg, 1931, blz. 131)

COLOFON

Bestuur

Jacques van Santen
Voorzitter

Marcel Vierhuis
secretaris/penningmeester

Jan Versteegde
2e penningmeester

Bart Betlehem
algemeen lid

Kees Veenstra
algemeen lid

Carolina Smoorenburg
aspirant-lid

Redactieadres

Brederostraat 129
8023 AS Zwolle
redactie@molendepassiebloem.nl

SNS Bank **IBAN**
NL85 SNSB 0933 7349 05

Kamer van Koophandel
40062763

VERENIGING VRIENDEN VAN OLIEMOLEN DE PASSIEBLOEM

Vondelkade 175, 8023 AD Zwolle
www.molendepassiebloem.nl

 OliemolenDePassiebloemZwolle